

Rekenkamercommissie gemeente Bloemendaal

Implementatie van de Omgevingswet

Is Bloemendaal voldoende voorbereid?

Augustus 2021

Colofon

Overveen, 31 augustus 2021
Rekenkamercommissie Bloemendaal

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA (voorzitter)
Dhr. Ir. J.J. Bakker
Mw. Mr. Drs. V.V. Tsjebanova
Dhr. Drs. W.D.M. van der Valk

INHOUD

Samenvatting	4
Conclusies en aanbevelingen	7
Reactie College van B&W	10
Nawoord rekenkamercommissie	12
Nota van antwoord op ambtelijk commentaar	13
1. Inleiding	16
1.1 Aanleiding	16
1.2 Doel- en probleemstelling	17
1.3 Aanpak van het onderzoek	17
1.4 Leeswijzer	18
2 Aanpak bij de gemeente Bloemendaal	19
2.1 Omgevingsvisie	19
2.2 Omgevingsplan	19
2.3 Was – Wordt	20
2.4 Participatie	20
2.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	20
2.6 Toepasbare regels	21
2.7 Dienstverlening	21
2.8 Communicatie	22
2.9 Financiën	22
3 Stand van zaken Minimale acties	23
3.1 Kunnen ontvangen van aanvragen en meldingen	23
3.2 Proces behandeling vergunningaanvragen en meldingen ingericht	24
3.3 Kunnen beoordelen van vergunningaanvragen	25
3.4 Kunnen aanleveren van indieningsvereisten	25
3.5 Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld	26
3.6 Vergunningverlening aangepast aan de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb)	27
3.7 Proces ‘verkennen initiatief’ ingericht	27
3.8 Toezicht en handhaving is ingericht	28
3.9 Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb	28
3.10 Kunnen wijzigen omgevingsplan	29
3.11 Kunnen werken met het tijdelijk omgevingsplan	30
3.12 Kunnen uitvoeren gedecentraliseerde bodemtaken	30
3.13 Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen	31
3.14 Kunnen toepassen procedures en regelskostenverhaal	31
3.15 Legesmodel, mandaatregelingen en verordening planschade aangepast	32
3.16 Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien	32
3.17 Verstrekken informatie over de Omgevingswet	33
4 Betrokkenheid van de gemeenteraad	34
4.1 Informatievoorziening aan de raad ten behoeve van controle en besluitvorming	34
4.2 Beleving van raadsleden t.a.v. de informatievoorziening	36
Bijlage 1 Bestudeerde documenten	38
Bijlage 2 Geïnterviewde medewerkers	39

Samenvatting

Aanleiding

De Omgevingswet is een bundeling van 26 wetten en regels over ruimtelijke ordening, wonen, infrastructuur, milieu, water en natuur. De Omgevingswet moet daarmee verheldering en efficiëntie bieden. Een samenhangende benadering moet leiden tot een goede en duurzame fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet maakt het mogelijk om te regelen wat op juist die locatie nodig is. Om deze manier wordt onze leefomgeving beter beschermd en beter benut. De Omgevingswet legt daarbij veel vertrouwen en verantwoordelijkheid neer bij de initiatiefnemer en de gemeentelijke overheid.

De invoering van de Omgevingswet is dus een omvangrijke wetgevingsoperatie in het fysieke domein, waarvan de voorbereiding al in 2014 gestart is. De Wet is in 2016 in het Staatsblad gepubliceerd. Sindsdien is er een voortdurende stroom van besluiten door zowel de Tweede als de Eerste Kamer genomen.

Op 20 mei 2021 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd over de nieuwe inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet. De inwerkingtredingsdatum wordt nu 1 juli 2022. Dit uitstel blijkt nodig om de huidige knelpunten in het stelsel op te lossen. Het leidt tot grote gevolgen wanneer de gemeente de voorbereiding niet tijdig afrondt.

Doel van het onderzoek

Met dit onderzoek beoogt de rekenkamercommissie (RKC) aan de raad inzicht te geven in de stand van zaken rondom de voorbereidingen van de gemeentelijke organisatie en het college van B&W op de invoering van de Omgevingswet, alsook de mate waarin en de wijze waarop de raad in dit proces betrokken wordt. De centrale vraagstelling luidde:

'In hoeverre is gemeente Bloemendaal voorbereid op de invoering van de Omgevingswet?'

De centrale vraagstelling heeft geleid tot de volgende twee onderzoeksvragen:

1. Hoe staat de gemeentelijke organisatie er voor aangaande de verplichte acties die uitgevoerd moeten zijn voor de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt?
2. Hoe voert de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol uit in het kader van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet?

Onderzoeksuitvoering

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode eind 2020 – zomer 2021 en is door de leden van de RKC uitgevoerd, op basis van documentenstudie en interviews met raadsleden en medewerkers.

De RKC gebruikte het overzicht van Minimale acties Omgevingswet van de VNG¹ als normstellende referentie. Overheden die voor inwerkingtreding deze 'minimale acties' hebben uitgevoerd, zijn voor de invoering van deze nieuwe wet voldoende toegerust.

---

¹ Op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet moet elke gemeente aan een aantal minimale eisen voldoen die door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn opgesteld.

https://vng.nl/sites/default/files/2020-06/minimale-acties-omgevingswet_v3.pdf

Aanpak en doelbereiking

In juni 2016 is de gemeente Bloemendaal gestart met de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet. Hiervoor is een implementatieprogramma opgezet om bestuur en ambtelijk apparaat te ondersteunen bij de door te voeren veranderingen. Dit programma omvat zeven projecten. Daarnaast lopen er twee programma's (Participatie en Communicatie) bij de gemeente Bloemendaal waarbinnen de doelstellingen van de Omgevingswet in dit kader worden opgepakt. Doel van het programma is, om, met voldoende participatie van de gemeenteraad (beantwoord door deelvraag 2), op het daartoe gestelde moment voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (beantwoord door deelvraag 1).

Minimale acties VNG

De stand van zaken rond de getoetste minimale acties wordt onderstaand weergegeven.

Minimale actie	Stand van zaken
1. Kunnen ontvangen van aanvragen en meldingen	De gemeente Bloemendaal kan aanvragen of meldingen vanuit de landelijke voorziening ontvangen.
2. Proces behandeling vergunningaanvragen en meldingen ingericht	De gemeente Bloemendaal heeft een ICT-systeem aangeschaft om vergunningen conform de eisen van de Omgevingswet te verlenen. Om voorbereid te zijn op de invoering van de Omgevingswet moet nog het volgende gebeuren: <ul style="list-style-type: none"> • werkprocessen aanpassen; • medewerkers opleiden; • samenwerkingsafspraken maken; • besluiten van de gemeenteraad verwerken.
3. Kunnen beoordelen van vergunningaanvragen	De gemeente Bloemendaal is momenteel bezig om kennis op te bouwen om vergunningaanvragen te kunnen beoordelen. Volgens de organisatie zal deze actie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn afgerond.
4. Kunnen aanleveren van indieningsvereisten	De Gemeente Bloemendaal heeft nog geen informatie beschikbaar gesteld die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te stellen. De projectorganisatie is bezig met het opstellen van identiteitsvereisten. Naar verwachting wordt deze actie wel afgerond voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
5. Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld	Formeel is deze commissie bij de gemeente Bloemendaal nog niet ingesteld. Naar verwachting is dit wel gerealiseerd vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
6. Vergunningverlening aangepast aan de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb)	De gemeente Bloemendaal heeft de vergunningverlening nog niet aangepast aan de Wkb.
7. Proces 'verkennen initiatief'	De gemeente Bloemendaal heeft het proces 'verkennen initiatief' nog niet ingericht. Naar verwachting wordt deze actie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet afgerond.
8. Toezicht en handhaving is ingericht	De huidige situatie in Bloemendaal voldoet nu al aan de eisen van de Omgevingswet.
9. Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb	De gemeente Bloemendaal is nog niet gestart met de uitvoering van deze actie.
10. Kunnen wijzigen omgevingsplan	De gemeente Bloemendaal kan nu al wijzigingsbesluiten aanbieden conform de eisen van de Omgevingswet.
11. Kunnen werken met het tijdelijk omgevingsplan	De gemeentelijke organisatie van Bloemendaal is bezig met de analyse en het overgangsrecht. Het Omgevingsplan is gereed voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Nog besloten moet worden of straks het Omgevingsplan ook door de burger geraadpleegd zal kunnen worden.

12. Kunnen uitvoeren van gedecentraliseerde bodemtaken	De gemeente Bloemendaal heeft nog geen afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken. Naar verwachting wordt deze actie afgerond voor de invoering van de Omgevingswet.
13. Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen	In Bloemendaal moeten de procedurele wijzigingen nog worden doorgevoerd en de medewerkers opgeleid.
14. Kunnen toepassen procedures en regelskostenverhaal	De gemeente Bloemendaal heeft een beeld van de procedures en methoden voor kostenaspecten. De medewerkers worden in de tweede helft van 2021 opgeleid. Naar verwachting wordt de implementatie afgerond vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet
15. Legesmodel, mandaatregeling en verordening planschade aangepast	De betreffende regelingen zijn in Bloemendaal nog niet aangepast. De verwachting is dat deze actie vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgevoerd.
16. Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien	De gemeente Bloemendaal is momenteel bezig met het aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling. Naar verwachting zal deze actie afgerond zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
17. Verstrekken informatie Omgevingswet	De gemeente Bloemendaal heeft een communicatieplan opgesteld dat vanaf de tweede helft van 2021 uitgevoerd gaat worden.

Betrokkenheid gemeenteraad

Informatievoorziening aan de raad

Vanaf 2016 werd de raad geïnformeerd over de inhoud en het proces van de invoering van de Omgevingswet. Op 26 juni 2016 is een 'Projectplan implementatie Omgevingswet' ter kennisneming aan de raad gezonden. Het projectplan omvat onder meer de doelstellingen en het proces van besluitvorming betreffende de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet.

De raad heeft op 6 juli 2017 het Plan van Aanpak implementatie Omgevingswet vastgesteld. Sindsdien informeerde het college de raad regelmatig over de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet. Eén van de (vele) ondernomen acties betrof het na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 door het college informeren van de nieuwe raadsleden over stand van zaken betreffende de omgevingswet; dit in het kader van hun inwerktraject.

Beleving van de raadsleden

Geïnterviewde raadsleden gaven aan dat zij zich op hoofdlijnen geïnformeerd voelen over de voortgang, maar dat deze informatie niet altijd voldoende is geweest om hun sturende en controlerende rol goed te kunnen vervullen. Daarbij is er geen centrale vindplaats waar de raadsleden alle stukken betreffende het project Omgevingswet kunnen raadplegen.

De raad heeft behoefte aan meer, en meer gedetailleerde, kennis over de tijdig te maken bestuurlijke keuzes die zij in het kader van de nieuwe wetgeving moet maken. De raad is op zoek naar een vorm waarin de benodigde informatieoverdracht plaats kan vinden. Ook wil de raad helder krijgen welke instrumenten tot haar beschikking staan en hoe zij deze kan inzetten ('aan welke knoppen zij kan draaien') en hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn verdeeld in het samenspel van college en raad.

Conclusies en aanbevelingen

De RKC heeft een aantal conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de implementatie van de Omgevingswet voor de gemeente Bloemendaal geformuleerd die nu onverkort zullen volgen.

Conclusies en aanbevelingen

Hoofdconclusie

Conclusie inzake de centrale vraagstelling

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:
In hoeverre is gemeente Bloemendaal voorbereid op de invoering van de Omgevingswet?

Uitgaande van de gerealiseerde voortgang en veronderstellend dat voorliggende plannings gehaald gaan worden, concludeert de rekenkamercommissie dat de gemeente technisch in staat zal zijn om na de inwerkingtreding van de Omgevingswet conform de nieuwe regelgeving te kunnen werken.

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kon nog niet met zekerheid gesteld worden dat na de invoering van de Omgevingswet de kwaliteit van de uitvoering in voldoende mate geborgd zal zijn. Punten van aandacht in dit kader zijn goed opgeleide en geoefende medewerkers, het bestaan van goed werkende processen en een adequate informatievoorziening naar de inwoners en raadsleden.

Geconstateerd is dat raadsleden wel geïnformeerd zijn, maar zich nog niet voldoende verdiepend geïnformeerd achten over de voorliggende complexe materie van de nieuwe Omgevingswet, en daarom nog niet voldoende toegerust zijn om noodzakelijke raadsbeslissingen te kunnen nemen.

Deelconclusies

Conclusies bij onderzoeksvraag 1

Hoe staat de gemeentelijke organisatie er voor aangaande de verplichte ('minimale') acties die uitgevoerd moeten zijn voor de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt?

Ten tijde van het onderzoek was de gemeentelijke organisatie druk bezig met het treffen van voorbereidingen om tijdig gereed te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Enkele van de 'minimale' (noodzakelijke) acties waren reeds afgerond. Dit betreft vooral de aanschaf en implementatie van de nodige software. Zo is de gemeente al in staat om, conform de nieuwe vereisten, aanvragen en meldingen te ontvangen en te verwerken.

Van een aantal acties, bijvoorbeeld het kunnen beoordelen van vergunningsaanvragen, is een deel - meestal de eerste fase - gereed. Daarnaast zijn er acties die al 'gereed' zijn, simpelweg omdat de organisatie al dusdanig is ingericht dat nadere activiteiten niet nodig zijn.

De meeste acties verkeerden niettemin nog in het uitvoeringsstadium. De organisatie was bezig met de aanpassing, ontwikkeling en de invoering van de nodige procedures en het maken van afspraken met de andere organisaties. Daarnaast was men bezig met de inventarisatie van het huidige beleid en regelgeving.

Sommige acties moesten ten tijde van het onderzoek nog worden opgestart, zoals de aanpassing van toezichts- en handhavingprocessen aan de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb).

Ten tijde van het onderzoek waren de medewerkers nog niet volledig opgeleid, de vereiste processen nog niet aangepast en de samenwerkingsafspraken nog niet gemaakt. De opleiding van de medewerkers is gepland voor de tweede helft van 2021.

Voor het tijdstip van inwerkingtreding is de raad verplicht om een aantal door de wetgever benoemde besluiten te nemen. Deze zijn gepland voor het einde van 2021. Dit kan leiden tot de bestuurlijke drukte waardoor een risico ontstaat dat de besluiten niet op tijd worden genomen of dat de raadsleden (te) weinig tijd krijgen voor een zorgvuldige besluitvorming.

Al met al kan geconcludeerd worden dat er ten tijde van het onderzoek niets is geconstateerd dat erop wijst dat de benodigde voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet zeker, of waarschijnlijk, niet rond kunnen of zullen komen.

Dit laat onverlet dat er nog veel werk verzet moet worden en de voortgang daarvan scherp bewaakt, c.q. regelmatig aan de planning getoetst dient te worden.

Conclusies bij onderzoeksvraag 2

Hoe voert de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol uit in het kader van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet?

Hoewel de raad regelmatig geïnformeerd wordt over de voortgang van de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet, vinden de raadsleden waarmee gesproken is dat de ontvangen informatie te algemeen is om hierop voldoende te kunnen sturen en controleren. De raad vindt dat ze nog niet voldoende geïnformeerd en gefaciliteerd wordt om haar kaderstellende rol goed te kunnen vervullen.

De raad heeft behoefte aan meer informatie over wijzigingen in het kader van de rolverdeling en besluitvorming onder de Omgevingswet. Bovendien is een brede discussie met alle betrokken bestuurders en medewerkers noodzakelijk over te maken strategische keuzes en andere uitdagingen die de Omgevingswet met zich meebrengt.

De raad moet in een korte tijd een aantal belangrijke strategische besluiten nemen, terwijl de raadsleden aangeven daarvoor meer informatie over hun rol en mogelijkheden nodig te hebben. In dat kader is er behoefte aan inhoudelijke gesprekken over de te maken keuzes. Ook voor de raad geldt het bij deelvraag 1 geconstateerde risico van grote drukte naar het naderen van de invoeringsdatum toe, met alle ongemak en risico's van dien.

Aanbevelingen

Gegeven de conclusies van het onderzoek en mede gelet op het recent met een halfjaar verschuiven van de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 juli 2022 komt de rekenkamercommissie tot de volgende aanbevelingen:

1. Gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 juli 2022 en pak de kans om de voorbereiding van de te nemen raadsbesluiten in de tijd te spreiden en pas de planning hierop aan.
2. Organiseer een brede discussie over de keuzes die gemaakt moeten worden zowel vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet als daarna. Zorg er ook voor dat de raad een helder beeld krijgt met betrekking tot de wijziging van beslissingsbevoegdheden onder de Omgevingswet.
3. Start op tijd met de opleiding van medewerkers conform een opleidingsplan en gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor extra training en oefening van medewerkers, waardoor de opgedane kennis levend wordt gehouden.
4. Oefen ook breedschalig in praktijksessies met alle betrokkenen (raad, college, medewerkers, inwoners) door de nieuw ontworpen processen en realistische cases na te spelen en dilemma's te adresseren. Speel bijvoorbeeld processen na met ondersteuning van de Regionale Implementatiecoach Omgevingswet (VNG). De RIO schakelt en makelt expertise in de vorm van kennis, sessies en workshops.
5. Maak per actie een concrete planning met de uit te voeren werkzaamheden en monitor de uitvoering, bijvoorbeeld ten aanzien van de inhoudelijke doelstellingen, het behalen van de tijdslimiet en de betrokkenheid van de raad. Dit geldt ook voor projecten en acties die doorlopen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
6. Monitor na de invoering van de Omgevingswet ook de werking van de nieuwe processen en stel deze bij eventuele tekortkomingen bij. Evalueer ook tijdig, bijvoorbeeld een jaar na invoering van de Omgevingswet, de werking van het geheel van betrokken mensen, middelen en processen en trek daaruit lessen voor de toekomst.
7. Wees als raad alert op de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie. Zoek daarbij een goed evenwicht tussen de bestuursverantwoordelijkheid van het college en het benodigde voor sturing en controle door de raad. Maak daarom concrete afspraken met het college over de informatievoorziening naar de raad, bespreek daarbij het abstractieniveau, de indicatoren en periodiciteit.

Reactie College van B&W

De reactie van het College van B&W, zoals ontvangen op 23 augustus 2021, is integraal overgenomen in het rapport. Een punt van aandacht hierbij: Bloemendaal heeft een Rekenkamercommissie, geen Rekenkamer (zie hiervoor de Gemeentewet, art. 810a).

Rekenkamer Bloemendaal

T.a.v. mevrouw Glashouwer, mevrouw Tsjebanova

Datum: 17 augustus 2021
Corsanummer: 2021002583
Behandeld door: College van B&W
Onderwerp: Bestuurlijke reactie rapport
Verzonden: 17 augustus 2021

Geachte mevrouw Glashouwer, mevrouw Tsjebanova,

U heeft op 21 juni jl. het conceptrapport "Implementatie van de Omgevingswet" voor bestuurlijke zienswijze aan ons college aangeboden. Het rapport bevat de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. Wij gaan hier graag op in. Hieronder treft u onze reactie aan op de zeven gedane aanbevelingen.

Aanbevelingen

1. Gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 juli 2022 en pak de kans om de voorbereiding van de te nemen raadsbesluiten in de tijd te spreiden en pas de planning hierop aan.

Deze aanbeveling komt overeen met wat we inmiddels hebben gedaan. De planning wordt aangepast en zal in een aangepaste, meer toegankelijke roadmap aan de raad worden aangeboden en ook in de bestuurlijke termijnagenda worden verwerkt.

2. Organiseer een brede discussie over de keuzes die gemaakt moeten worden zowel vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet als daarna. Zorg er ook voor dat de raad een helder beeld krijgt met betrekking tot de wijziging van beslissingsbevoegdheden onder de Omgevingswet.

We zijn hiermee bezig. De belangrijkste keuzes worden volgens de planning aan de raad voorgelegd. Hoe daarover de discussie gevoerd gaat worden, gaat ook in de loop van het komende half jaar bepaald worden.

3. Start op tijd met de opleiding van medewerkers conform een opleidingsplan en gebruik het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor extra training en oefening van medewerkers, waardoor de opgedane kennis levend wordt gehouden.

Wij zijn het opleidingsplan nu aan het opstellen aan de hand van de behoeften van de medewerkers, die we de komende maanden gaan peilen. Er wordt erop ingezet medewerkers tijdig maar wel op het juiste moment te gaan trainen, zodat kennis niet verloren gaat omdat er teveel tijd gaat zitten tussen het opleiden en het gaan werken volgens de nieuwe wet.

4. Oefen ook breedsschalig in praktijksessies met alle betrokkenen (raad, college, medewerkers, inwoners) door de nieuw ontworpen processen en realistische cases na te spelen en dilemma's te adresseren. Speel bijvoorbeeld processen na met ondersteuning van de Regionale Implementatiecoach Omgevingswet (RIO) van de VNG.

Het contact met de RIO is goed en regelmatig. De VNG (met de RIO) is ingeschakeld om met de raad naar vraagstukken rond de Omgevingswet te kijken in een beeldvormende avond. Ook in de laatste periode tot inwerkingtreding zal met VNG gekeken worden hoe dit soort praktijksessies vorm gegeven kan worden.

5. Maak per actie een concrete planning met de uit te voeren werkzaamheden en monitor de uitvoering, bijvoorbeeld ten aanzien van de inhoudelijke doelstellingen, het behalen van de tijdslijm en de betrokkenheid van de raad. Dit geldt ook voor projecten en acties die doorlopen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Die planning is er al in de vorm van een eigen roadmap die als basis de roadmap van VNG heeft.

6. Monitor na de invoering van de Omgevingswet ook de werking van de nieuwe processen en stel deze bij eventuele tekortkomingen bij. Evalueer ook tijdig, bijvoorbeeld een jaar na invoering van de Omgevingswet, de werking van het geheel van betrokken mensen, middelen en processen en trek daaruit lessen voor de toekomst.

Het college is zich er terdege van bewust dat na inwerkingtreding er waakzaamheid moet zijn voor fouten en bijsturing van werkprocessen. De transitiefase van 8 jaar is door de wetgever niet voor niets in het leven geroepen en zal gebruikt worden om zaken te preciseren en processen te optimaliseren.

7. Wees als raad alert op de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie. Zoek daarbij een goed evenwicht tussen de bestuursverantwoordelijkheid van het college en het benodigde voor sturing en controle door de raad. Maak daarom concrete afspraken met het college over de informatievoorziening naar de raad, bespreek daarbij het abstractieniveau, de indicatoren en periodiciteit.

We komen ruim voor de verkiezingen met een aanbeveling hoe om te gaan met het adviesrecht van de raad en met een overzicht van de verantwoordelijkheden van de raad en voorstellen voor besluitvorming daarover.

Wij danken u voor het uitbrengen van het onderzoek en de aanbevelingen. We vertrouwen erop u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

burgemeester

secretaris

Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie (RKC) heeft een opbouwende doch summiere reactie van het college van B&W op het onderzoeksrapport betreffende de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet ontvangen.

Het college onderschrijft in het algemeen de aanbevelingen van de RKC en geeft aan dat meerdere punten reeds opgepakt zijn, wat logisch is omdat meerdere projecten uit het programma in ontwikkeling zijn.

De bedoeling van de RKC is om de gemeenteraad met deze rapportage de gelegenheid te bieden waar nodig en gewenst nog in het voorbereidingstraject tijdig bij te kunnen sturen.

De reactie van het college is echter op sommige punten vrij algemeen en geeft niet op alle aanbevelingen een adequaat antwoord. Daarmee wordt de indruk gewekt dat er (te) weinig gevoel voor urgentie is voor de nog te verrichten werkzaamheden.

Zo volstaat het college met het voornemen om de planning van raadsbesluiten aan te passen terwijl de rekenkamer aanbeveelt om raadsbesluiten in de tijd te spreiden om bestuurlijke drukte te vermijden. Het is niet helder of het college daar gehoor aan geeft.

Vervolgens kan uit de reactie van het college opgemaakt worden dat de opleidingen naar achter verschoven kunnen worden zodat niet te veel tijd gaat zitten tussen het opleiden en inwerkingtreding van de wet. De rekenkamer adviseert juist om op tijd met de opleiding te starten zodat goed getrainde en geoefende medewerkers betere kwaliteit van dienstverlening kunnen bieden aan de inwoners van de gemeente.

Daarnaast geeft het college aan dat voor de planning een formaat van de roadmap van VNG wordt gebruikt. Hierbij worden geen uitspraken gedaan over de kwaliteit van de informatie die in de roadmap wordt opgenomen.

Uit het onderzoek blijkt echter dat de wijze waarop de raad geïnformeerd werd, o.m. door de middel van de roadmap, te algemeen is geweest om hierop te kunnen sturen en controleren. De rekenkamercommissie hoopt dat het college meer aandacht besteedt aan de goede informatievoorziening naar de raad.

In iedere geval is er voldoende ruimte voor de raad om met het college in het gesprek te gaan over de mate waarop het college invulling gaat geven de aanbevelingen van het rapport.

De rekenkamercommissie zal de verdere ontwikkelingen over de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet met belangstelling blijven volgen.

Nota van antwoord op ambtelijk commentaar

Rekenkamercommissie gemeente Bloemendaal

Aan Mw. Drs. J. Kroon,
Gemeentesecretaris
Bloemendaalseweg 158
2051GJ Overveen

Overveen, 21 juni 2021

Betreft: Verwerking ambtelijke wederhoor in RKC-rapport "Implementatie van de Omgevingswet"

Geachte mw. Kroon,

Hartelijk dank voor de tijdige reactie op de Nota van Bevindingen "Implementatie van de Omgevingswet".

Bijgevoegd treft u aan de Nota van Antwoord op de aangeleverde ambtelijke opmerkingen d.d. 4 juni 2021. Op deze wijze is het transparant hoe de opmerkingen hebben geleid tot aanpassing van het rapport.

De volgende stap in het onderzoek zal zijn het voorleggen van de Bestuurlijke Nota, inclusief conclusies en aanbevelingen, aan het College van B&W.

We hopen u zo voldoende te hebben geïnformeerd en danken u hartelijk voor de geleverde inspanning.

Met vriendelijke groet,

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA

Mw. Mr. Drs. V.V. Tsjebanova

Voorzitter RKC Bloemendaal

Lid-Rapporteur

Nota van Antwoord op het ambtelijk commentaar op de Concept-Nota van Bevindingen (versie 24 mei 2021) uit het onderzoek van de Rekenkamercommissie van Bloemendaal naar de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet

Onderwerp	Ambtelijk commentaar	Reactie
Pagina 9 "Het project Omgevingsplan start niet eerder dan dat de Omgevingsvisie klaar is. Zodra het project Omgevingsvisie is afgerond, kunnen de uitgangspunten daaruit omgezet worden in regels voor het Omgevingsplan."	In principe klopt het dat de lijn die met de visie wordt uitgezet eerst klaar moet zijn, voordat die omgezet wordt in afdwingbare regels. Maar het project Omgevingsplan gaat wel dit jaar al van start om al een oriëntatie te maken op de transitiefase van 8 jaar om het tijdelijk Omgevingsplan om te zetten in een definitief Omgevingsplan. Als de visie in de loop van die 8 jaar gereed is, kan tevens bezien worden wat dat voor de regels in het Omgevingsplan betekent.	Paragraaf 2.2. is aangepast
2.3	Actualisering: de tussenrapportage was- wordt is in het eerste kwartaal van 2021 aan de raden voorgelegd.	Paragraaf 2.3 is aangepast
2.4 Participatie	Participatie is geen apart project meer zoals benoemd in het plan van aanpak van 2017. Er is voor gekozen dit als een doorlopend traject naast de Omgevingswet te bezien, waarover onlangs besluitvorming in de raden heeft plaatsgevonden. Ter verduidelijking: Participatie is niet een onderwerp dat volgt uit de Omgevingswet maar iets wat al in algemene zin speelt, ook over domeinen die niet de fysieke leefomgeving betreffen. Het begin dit jaar vastgestelde participatiebeleid laat dit ook zien, dit gaat over veel meer dan de Omgevingswet. Het gaat over de samenwerking tussen gemeente en samenleving; over hoe je omgaat met initiatieven uit de samenleving en hoe je deze kan stimuleren; over hoe je de samenleving betreft bij plannen van de gemeente; etc. En dat geldt voor alle beleidsterreinen. Wel is bij het opstellen van het beleid uiteraard goed gekeken naar de doelstellingen van de Omgevingswet en is gezorgd dat het beleid hierop aansluit. We gaan nu gezamenlijk verder aan de slag om de aanvullende uitwerkingen die vanuit de Omgevingswet nog nodig zijn te koppelen aan dit beleid. Dat zal vervolgens weer vastgelegd worden in een	Paragraaf 2.4 is aangepast (opmerking: in Roadmap Omgevingswet 2021 is project Participatie als een deelproject van het programma Omgevingswet genoemd)

	participatieverordening die waarschijnlijk in 2022 verplicht wordt.	
Pagina 11 2.8 Communicatie	Hiervoor geldt min of meer hetzelfde als voor participatie. Ook dit is sinds 2017 aangepakt als een doorlopend proces. Er is vanaf het begin veel gedaan aan interne communicatie. Nu de inwerkingtreding dichterbij komt wordt ook gewerkt aan een strategische aanpak van de communicatie aan inwoners en organisaties.	Paragrafen 2.8 en 3.17 aangepast (opmerking: in Roadmap Omgevingswet 2021 is project Communicatie als een deelproject van het programma Omgevingswet genoemd)
2.9	Het project Financiën is pas gestart in 2019. Gelet op het uitstel van de Omgevingswet zal, nu naar verwachting in Q2 van 2022, de wettelijke grondslagen en verwijzingen van de legesverordening geactualiseerd worden, zodat vanaf dat moment gewerkt wordt met deze verordening onder de Omgevingswet. De coördinatie voor de vaststelling van de legesverordening ligt in de lijn bij Team Financieel Beleid. Bij de aanpassing grondslagen en verwijzingen zullen wij gebruik maken van het definitieve 'werkmodel verordening leges 2022' die de VNG dit jaar beschikbaar stelt.	Paragraaf 2.9 aangepast
Pagina 16/20	Zoals gezegd er is geen project Financiën meer, waardoor de vermelding bij de actie over de Wkb niet klopt. Ook planschade en kostenverhaal zijn onderwerpen die in de lijn zullen worden opgepakt.	Paragrafen 3.6, 3.15 en 3.16 aangepast (opmerking: in Roadmap Omgevingswet 2021 is project Financiën als een deelproject van het programma Omgevingswet genoemd)

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Omgevingswet is een bundeling van 26 wetten en regels over ruimtelijke ordening, wonen, infrastructuur, milieu, water en natuur. De Omgevingswet moet daarmee verheldering en efficiëntie bieden. Een samenhangende benadering moet leiden tot een goede en duurzame fysieke leefomgeving. Vier verbeterdoelen zijn opgesteld ter argumentatie van de wetsverandering.

Inzichtelijk omgevingsrecht

Het gebruiksgemak van het omgevingsrecht wordt verhoogd doordat de Omgevingswet inzichtelijker, voorspelbaarder en gemakkelijker in gebruik is. Alle wetten en regels worden onder één wet samengevoegd en er komen zo veel mogelijk algemene regels.

Leefomgeving centraal

De Omgevingswet stimuleert een integrale aanpak tussen verschillende sectoren die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Dit leidt tot betere afstemming tussen de verschillende disciplines. Betere integrale afstemming leidt tot versnelde en transparantere processen.

Ruimte voor maatwerk

Decentrale overheden krijgen onder de Omgevingswet meer ruimte voor afweging m.b.t. de aanvaardbare kwaliteit van de leefomgeving. Onder de huidige wet- en regelgeving is centraal vastgelegd welke normen voor bijvoorbeeld geluid en trillingen toegestaan zijn. Onder de Omgevingswet kunnen gemeenten zelf maatwerk leveren per deelgebied.

Processen sneller en beter

De Omgevingswet biedt aan gemeenten een ruim en integraal juridisch instrumentarium om voor de fysieke leefomgeving beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, beleidsuitvoering en terugkoppeling te kunnen vormgeven.

De Omgevingswet maakt het mogelijk om te regelen wat op juist die locatie nodig is. Om deze manier wordt onze leefomgeving beter beschermd en beter benut. De Omgevingswet legt daarbij veel vertrouwen en verantwoordelijkheid neer bij de initiatiefnemer en de gemeentelijke overheid. De invoering van de Omgevingswet is dus een omvangrijke wetgevingsoperatie in het fysieke domein, waarvan de voorbereiding al in 2014 gestart is. De Wet is in 2016 in het Staatsblad gepubliceerd. Sindsdien is er een voortdurende stroom van besluiten door zowel de Tweede als de Eerste Kamer genomen.

Het meest recente parlementaire besluit is op 11 februari 2020 genomen door de Eerste Kamer en betreft de Invoeringswet bij de Omgevingswet. Volgens dit besluit zou de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking treden. Op 20 mei 2021 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd over een nieuwe inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet. De inwerkingtredingsdatum wordt nu 1 juli 2022. Dit uitstel blijkt nodig om de huidige knelpunten in het stelsel op te lossen.

Het verschuiven van de datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet vormde voor de minister geen reden om de voorbereidingen daarop te vertragen, laat staan tijdelijk stil te leggen. Het betreft immers zeer ingrijpende wetgeving, met grote gevolgen wanneer de gemeente de voorbereiding niet tijdig afrondt.

De Rekenkamercommissie Bloemendaal (verder: RKC) is in 2020 de oriëntatie op een onderzoek naar de voorbereiding van de gemeente Bloemendaal op de invoering van Omgevingswet gestart. De RKC heeft de landelijke ontwikkelingen rond de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet gevolgd, ambtelijk een voorbereidend gesprek gevoerd en stukken opgevraagd en bestudeerd. De complexiteit en het belang van de invoering van de Omgevingswet heeft de RKC doen besluiten om een onderzoek uit te voeren naar de mate waarin de gemeente Bloemendaal op de invoering van deze wet is voorbereid. Het onderzoek is opgenomen in het onderzoeksplan van de RKC Bloemendaal 2020.

1.2 Doel- en probleemstelling

Met dit onderzoek beoogt de RKC aan de raad inzicht te geven in de stand van zaken rondom de voorbereidingen van de gemeentelijke organisatie en het college van B&W op de invoering van de Omgevingswet alsook de mate en de wijze waarop de raad in dit proces betrokken wordt.

De centrale vraagstelling luidt:

Centrale vraagstelling

In hoeverre is gemeente Bloemendaal voorbereid op de invoering van de Omgevingswet?

De centrale vraagstelling heeft geleid tot de volgende twee onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen

1. Hoe staat de gemeentelijke organisatie er voor aangaande de verplichte ('minimale') acties die uitgevoerd moeten zijn voor de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt?
2. Hoe voert de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol uit in het kader van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet?

1.3 Aanpak van het onderzoek

Normenkader

Op het moment van invoering moeten de overheden klaar zijn om de wet te kunnen uitvoeren en daarmee de dienstverlening richting burgers en bedrijven te waarborgen. Dit laatste is cruciaal voor met name gemeenten. Wat moeten ze dan minimaal klaar hebben? Om dit in beeld te brengen is vanuit de VNG het overzicht 'Minimale acties Omgevingswet' opgesteld. Dit overzicht van minimale acties Omgevingswet laat zien wat gemeenten minimaal moeten regelen voor 1 juli 2022 om klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Om de eerste onderzoeksvraag te beantwoorden gebruikte de RKC het overzicht van de Minimale acties Omgevingswet van de VNG². In totaal betreft dit 27 eisen.

---

² https://vng.nl/sites/default/files/2020-06/minimale-acties-omgevingswet_v3.pdf

Deze acties zijn verdeeld in de volgende categorieën:

1. Juridische eisen: dit zijn eisen die één op één terug te voeren zijn op verplichtingen in wet- en regelgeving.
2. Bedrijfsmatige eisen: deze zijn niet juridisch verplicht, maar worden wel vanuit bedrijfsmatige optiek noodzakelijk geacht voor het uitvoeren van de wet.
3. Adviezen: niet verplicht per 1 januari 2022, maar wel noodzakelijk voor het (op termijn) bereiken van de doelen van de Omgevingswet.

In dit onderzoek refereert de RKC met name aan de stand van zaken betreffende de invoering van de Omgevingswet bij de gemeente Bloemendaal aan de 17 acties die onder punt 1 en 2 zijn genoemd.

De beantwoording van de tweede onderzoeksvraag omvat de volgende aspecten:

1. De informatieverstrekking aan de raad en controle door de raad op het proces van de invoering van de Omgevingswet.
2. De betrokkenheid van de raad bij de totstandkoming van het beleid en de instrumenten betreffende de Omgevingswet.

Onderzoeksmethode

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn de volgende methoden toegepast.

Documentenstudie

De RKC heeft bij de gemeente relevante documenten opgevraagd. Dit betrof onder meer plannen van aanpak (programma en projecten), (voortgangs)rapportages en informatiebrieven. Het overzicht van de documenten is opgenomen in bijlage I.

Interviews

De RKC heeft interviews uitgevoerd met zeven medewerkers van de gemeente die een sleutelrol spelen bij diverse projecten binnen het invoeringsprogramma Omgevingswet en vier raadsleden uit verschillende fracties, met verschillende bestuurservaring.

Validatie

De conceptverslagen van de interviews zijn ter verificatie voorgelegd aan de geïnterviewden en zijn, op hun aanwijzing, op feitelijke onjuistheden aangepast. De Nota van Bevindingen is eveneens ter verificatie aan de organisatie voorgelegd. De Bestuurlijke Nota wordt aan het college van B&W voorgelegd.

1.4 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken zijn de bevindingen van het onderzoek weergegeven.

In hoofdstuk 2 is een korte beschrijving gegeven van projecten die in gemeente Bloemendaal worden uitgevoerd in het kader van de voorbereiding van de uitvoering van de Omgevingswet. In hoofdstuk 3 wordt een beeld geschetst van de stand van zaken betreffende acties die de gemeente verplicht is uitvoeren vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hoofdstuk 4 geeft een beeld van de informatievoorziening aan, en de rol van de raad bij de uitvoering van de Omgevingswet.

In de bijlagen treft u een lijst van bestudeerde documenten en geïnterviewde medewerkers.

2 Aanpak bij de gemeente Bloemendaal

In juni 2016 is de gemeente Bloemendaal gestart met de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet. Hiervoor is een implementatieprogramma opgezet om bestuur en ambtelijk apparaat te ondersteunen bij de door te voeren veranderingen. Dit programma omvat zeven projecten die hierna worden toegelicht. Daarnaast lopen er twee programma's (Participatie en Communicatie) bij de gemeente Bloemendaal waarbinnen de doelstellingen van de Omgevingswet worden opgepakt.

2.1 Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie van de gemeente voor de hele fysieke leefomgeving van haar grondgebied. De omgevingsvisie is voor gemeenten één van de verplichte kerninstrumenten uit de Omgevingswet en moet in elk geval de volgende elementen bevatten:

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (wat is er en wat is de kwaliteit daarvan).
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied (wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen en instandhouding van het grondgebied).
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (wat zijn de na te streven doelen en op welke manier worden die bereikt).

Het project Omgevingsvisie is gestart in 2016 en heeft 3 fasen:

Fase 1: Informatie ophalen over de huidige identiteit (zowel van de gemeente als van de regio Zuid-Kennemerland) met de bijbehorende kernwaarden, het relevante huidige beleid, de trends en ontwikkelingen en de daarvan afgeleide opgaven. Deze fase is afgerond in de maand juli van 2019.

Fase 2: Vertaling van de analyse van de trends, ontwikkelingen en opgaven en de gewenste ontwikkelrichting naar een integrale visie-op-hoofdlijnen. Daarbij worden de dilemma's en te maken (beleids)keuzes uitgelicht. Deze fase loopt nu. Er wordt een aantal scenario's voorbereid en aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Fase 3: Vertaling van de visie-op-hoofdlijnen en de gemaakte keuzes naar een omgevingsvisie. In deze fase wordt de Omgevingsvisie door de raad vastgesteld. Deze fase start op als Fase 2 is afgerond.

2.2 Omgevingsplan

De omgevingsvisie is de basis voor het Omgevingsplan dat daarop volgt. In het omgevingsplan staan de gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Bij het vormgeven van het omgevingsplan worden de ambities uit de omgevingsvisie 'vertaald' in regels.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat door het overgangsrecht een tijdelijk omgevingsplan. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ruimtelijke regels uit bestaande instrumenten van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).
- Regels uit gemeentelijke verordeningen over erfgoed, geur en afvoer van regen- en grondwater.
- Rijksregels die worden gedecentraliseerd naar gemeenten. Dit betreft een zogenoemde bruidsschat: een set van regels die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet over gaan van het Rijk naar het lokale bestuur.

Het project Omgevingsplan gaat nog in 2021 van start met een oriëntatie op de transitiefase. In het kader van dit project gaat het tijdelijk Omgevingsplan in de volgende acht jaar omgezet worden in een definitief Omgevingsplan.

2.3 Was – Wordt

De regels van het omgevingsplan komen uit bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels. In sommige gevallen kan dit betekenen dat verordeningen, zoals de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) slechts gedeeltelijk in het omgevingsplan overgaan. Het Was-Wordt project onderzoekt welke regelingen er zijn en welke plek die straks in het omgevingsplan krijgen.

Het project Was-Wordt is gestart in 2019. Het doel van het project is het opleveren van een raamwerk voor het omgevingsplan voor elke gemeente. Het raamwerk moet inzichtelijk maken welke bestaande regelgeving over de fysieke leefomgeving moet overgaan in het omgevingsplan. Dit raamwerk beschrijft ook hoe regels op een inzichtelijkere manier kunnen worden geformuleerd. De tussenrapportage Was-Wordt is in het eerste kwartaal van 2021 aan de raad voorgelegd.

2.4 Participatie

Bij participatie in het kader van de Omgevingswet is het van belang om onderscheid te maken tussen:

1. Participatie bij het maken van de omgevingsvisie en het omgevingsplan: ideeën ophalen of in co-creatie een visie of een plan ontwikkelen.
NB: vanuit de wet geldt een kennisgevings- en een motiveringsplicht bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan.
2. Participatie bij de behandeling van initiatieven en vergunningaanvragen. Hierbij gaat het om het horen en zorgvuldig afwegen van de belangen van de direct betrokkenen bij het initiatief. Bij het indienen van een vergunningaanvraag krijgt de initiatiefnemer te maken met de aanvraagvereiste participatie.

Het aspect 'participatie' heeft een breder aandachtsveld dan alleen de Omgevingswet en is om die reden geen deelproject van het Programma Omgevingswet. De participatie in het kader van de Omgevingswet wordt daarom opgepakt binnen een doorlopend programma dat betrekking heeft op alle beleidsterreinen.

In het begin van 2021 is het gemeentelijke participatiebeleid vastgesteld. Voor wat betreft de Omgevingswet gaat de organisatie nu aan de slag om de aanvullende uitwerkingen die vanuit de Omgevingswet nog nodig zijn te koppelen aan dit beleid. Dat zal vervolgens vastgelegd worden in een Participatieverordening, die waarschijnlijk in 2022 verplicht wordt.

2.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning: het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Hiermee raakt de invoering van de Omgevingswet de informatievoorziening van gemeenten: alle gemeentelijke informatiesystemen en processen moeten worden aangesloten op de DSO landelijke voorziening (DSO-LV).

Om te kunnen aansluiten op de Landelijke voorziening van het DSO en de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) moet de gemeente software aanschaffen of aanpassen, zoals software voor het behandelen van een vergunningaanvraag of het opstellen van een omgevingsplan (de huidige bestemmingsplannen).

Het DSO bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het Omgevingsloket: dit is een digitaal loket waar initiatiefnemers en betrokkenen snel kunnen zien wat er mag in de fysieke leefomgeving. Dit is de centrale plek waar alle digitale informatie daarover samenkomt.
- De lokale systemen van overheden: overheden sluiten hun lokale systemen aan op de landelijke voorziening van het digitaal stelsel.
- De infrastructuur. Het stelselknooppunt is de infrastructuur van de landelijke voorziening. Het knooppunt brengt alle gegevens en documenten over de fysieke leefomgeving samen in het Omgevingsloket.
- Gegevens en documenten. Dit betreft informatie over de fysieke leefomgeving.

Het project DSO is gestart in 2019. Dit project regelt tijdige en juiste aanlevering van deze verplichte informatie d.m.v. het DSO. Het doel van het project is om een goed werkend Omgevingsloket te realiseren waar elke gebruiker snel en efficiënt kan vinden wat hij of zij zoekt.

2.6 Toepasbare regels

Het project 'Toepasbare regels' behelst de vertaling van juridische regels naar begrijpelijke vragenbomen voor initiatiefnemers. Toepasbare regels worden in het Omgevingsloket gebruikt in de drie onderdelen Vergunningcheck, Aanvragen en Maatregelen op maat. De gemeente maakt zelf haar eigen begrijpelijke vragenbomen.

Met deze vragenbomen kunnen burgers en bedrijven in het Omgevingsloket nagaan of een vergunning of melding voor hun initiatief nodig is. Als er een vergunning-, meldings- of informatieplicht geldt, wordt door middel van toepasbare regels een formulier met relevante vragen aan de gebruiker getoond. Bij maatregelen op maat kan de gebruiker via vragenbomen een overzicht krijgen van de maatregelen die hij of zij moet treffen.

Het project Toepasbare regels is gestart in 2020. Het doel van dit project is alle bestaande regelgeving en komende regelgeving over de fysieke leefomgeving in kaart brengen en vertalen naar toepasbare regels.

2.7 Dienstverlening

De Omgevingswet is een kans om op een andere manier te werken en een stap te zetten in de dienstverlening en de verdere digitalisering van dienstverlening.

Het project Dienstverlening is opgestart in 2019, maar is tijdelijk stilgelegd vanwege het uitstel van de invoering van de Omgevingswet. Het project streeft de volgende doelen na:

- Vereenvoudigen en verkorten van de doorlooptijd van simpele vergunningaanvragen (snelserviceformule).
- Het dusdanig inrichten van het proces zodat ook voor de ingewikkeldere aanvragen de vergunning binnen 8 weken verleend wordt.
- Ervoor zorgen dat beslissingen voldoen aan de wet en de uitgangspunten van participatie. Inwoners en andere initiatiefnemers kunnen op een simpele en snelle manier en via een

heldere besluitvorming, vergunningen aanvragen. Dit met als beoogd effect een tevreden inwoner, een minder foutgevoelige procedure, verminderde werkdruk bij medewerkers van de gemeente en betere samenwerking tussen de teams.

In februari 2021 is het project Dienstverlening herstart. Het bevat de volgende aspecten:

- Implementatie en testen VTH software.
- Wijziging organisatorische inrichting.
- Het anders werken (veranderende houding en gedrag overheid t.o.v. de initiatiefnemer: niet meer 'nee, mits', maar 'ja, tenzij').

2.8 Communicatie

Onder de Omgevingswet moeten de initiatiefnemers makkelijk inzicht krijgen in wat wel en niet kan in de fysieke leefomgeving. Ook is samenwerking met ketenpartners belangrijk om een goede implementatie van de Omgevingswet te bewerkstelligen. Communicatie is dus een essentieel onderdeel van de invoering van de Omgevingswet.

Communicatie is geen specifiek deelproject van het Programma Omgevingswet: de communicatie in het kader van de Omgevingswet wordt opgepakt binnen een doorlopend programma dat betrekking heeft op alle beleidsterreinen.

2.9 Financiën

De financiële aspecten van de Omgevingswet raken de gemeentelijke organisatie op meerdere vlakken. Dit betreft het opstellen van een programmabegroting, het voorspellen en voorzien van de structurele effecten, de impact op de financiën van samenwerkingsverbanden en uitvoeringsorganisatie en het effect vanuit veranderende leges.

Het project Financiën is gestart in 2019. Het doel van dit project is inzicht te bieden in de (structurele) financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet. Daarbij wordt met name gekeken naar de hoogte van de leges en het eventuele beslag op de algemene middelen. Vervolgens zijn de acties die onder dit project vallen overgebracht in de lijn bij Team Financieel Beleid.

3 Stand van zaken Minimale acties

Zoals in paragraaf 1.3 is aangegeven, worden de zogenoemde 'Minimale acties' uit het VNG-overzicht in dit onderzoek als norm gebruikt, waaraan de voortgang wordt getoetst.

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken van de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet per 'minimale actie' weergegeven.

3.1 Kunnen ontvangen van aanvragen en meldingen

Norm:

De gemeente is in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding vanuit de landelijke voorziening te ontvangen.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal kan aanvragen of meldingen vanuit de landelijke voorziening ontvangen.

Deze actie valt onder het project DSO.

Vanaf 1 januari 2022 moet de gemeente aanvragen en meldingen vanuit DSO-LV kunnen ontvangen.

De gemeente Bloemendaal heeft software Squit (Roxit) aangeschaft om aanvragen, meldingen en vergunningen te kunnen verwerken.

Volgens de Aansluitingsmonitor, welke door de VNG is ontwikkeld, maakt de gemeente Bloemendaal deel uit van de 185 gemeenten (van 352) die al zo ver zijn dat zij (proef)aanvragen en meldingen kunnen ontvangen.³

	onbekend	aangemeld	aangesloten	ontvangen	totaal
Aantal gemeenten	20	332	205	185	352

Bron: VNG, peildatum 29 april 2021

---

³ <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/voortgang-monitoring/aansluitmonitor/>

3.2 Proces behandeling vergunningaanvragen en meldingen ingericht

Norm:

De gemeente is voorbereid op de gewijzigde vergunningprocedure conform de eisen van de Omgevingswet.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft een ICT-systeem aangeschaft om vergunningen conform de eisen van de Omgevingswet te verlenen. Om voorbereid te zijn op de invoering van de Omgevingswet moet nog het volgende gebeuren:

- werkprocessen aanpassen;**
- medewerkers opleiden;**
- samenwerkingsafspraken maken;**
- besluiten van de gemeenteraad verwerken.**

Deze actie valt onder het project Dienstverlening.

Om deze actie uit te voeren moet de gemeente:

- **ICT-systemen aanschaffen/aanpassen.**
De gemeente Bloemendaal heeft software Squit 20/20 aangeschaft, waarmee de aanvragen volgens de gewijzigde procedure verwerkt kunnen worden. Deze applicatie voorziet in de mogelijkheid om alle partijen te betrekken die moeten meebeslissen of - adviseren in het vergunningsproces in het kader van het zogenoemde integrale besluit.
- **Werkprocessen aanpassen.**
Ten tijde van het onderzoek was het projectteam bezig met de aanpassing van processen. De verwachting is dat zij vóór 1-1-2021 zijn aangepast.
- **Medewerkers opleiden.**
Ten tijde van het onderzoek stonden de trainingen voor de Omgevingswet nog in de planning. De theoretische training zal plaats vinden in Q4 van 2021.
- **Samenwerkingsafspraken met uitvoeringsorganisaties en ketenpartners bijstellen.**
Ten tijde van het onderzoek was het projectteam bezig met de het maken van de afspraken. Het ging vooral over de wijze van communicatie. Andere samenwerkingsafspraken (procesafspraken, taken bij meldings- en vergunningplicht, verkennen initiatief, toezicht en handhaving, adviestaken) hoefden nog niet aangepast te worden.
- **Besluiten van de gemeenteraad inzake 'advies met instemming voor de raad' (bij de buitenlandse Omgevingsplanactiviteit) en 'verplichting tot participatie' in het proces verwerken.**
De betreffende besluiten zijn door de raad nog niet genomen.

3.3 Kunnen beoordelen van vergunningaanvragen

Norm:

De gemeente heeft een helder beeld wélke aanvragen op wélk moment moeten worden getoetst aan wélke regels.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal is momenteel bezig om kennis op te bouwen om vergunningaanvragen te kunnen beoordelen. Volgens de organisatie zal deze actie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn afgerond.

Deze actie valt onder het project Was-Wordt.

Voor het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet de gemeente de beoordelingsregels volgen. De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden de gemeente de vergunning kan verlenen of weigeren.

Alle regels zijn opgenomen in, of kunnen worden benaderd (verordeningen) via het nieuwe ICT-systeem. Om deze regels te kunnen toepassen moeten medewerkers nog opgeleid en getraind worden. Opleidingen vinden plaats in de tweede helft van 2021.

3.4 Kunnen aanleveren van indieningsvereisten

Norm:

De gemeente stelt de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.⁴

Stand van zaken:

De Gemeente Bloemendaal heeft nog geen informatie beschikbaar gesteld die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te stellen. De projectorganisatie is bezig met het opstellen van identiteitsvereisten. Naar verwachting wordt deze actie wel afgerond voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Deze actie valt onder projecten Toepasbare regels en DSO.

---

⁴ In sommige gevallen, zoals hier, kan het lijken dat de door de VNG geformuleerde 'norm' de strekking van de 'minimale actie' waar deze betrekking op heeft niet helemaal dekt. Hierbij moet bedacht worden dat de norm 'leidend' is en niet de formulering van de 'minimale actie'. Ook moet 'minimaal' niet opgevat worden als 'net aan', 'een zes min', maar als voortvloeisel uit het gegeven dat gemeentes op sommige gebieden tot aanvullende regulering kunnen besluiten. Een gemeente die aan alle normen van de 'minimale acties' voldoet, is, gezien vanuit dit perspectief (dus) geheel en in voldoende mate klaar voor de invoering van de Omgevingswet.

De gemeente heeft in 2019 software (FloLegal Geodan) voor het ontwikkelen van de 'toepasbare regels' in het Omgevingsloket aangeschaft. In januari en mei 2020 hebben medewerkers cursussen gevolgd om met dit systeem te kunnen werken.

De gemeente heeft in april 2021 vanuit de VNG de zogenoemde 'Bruidsschat' gekregen. Dit zijn de regels die onder de Omgevingswet van het Rijk naar gemeenten verhuizen. De Bruidsschat moet worden gescreend om te bezien of er vanuit het beleid van Bloemendaal nog aanpassingen nodig zijn. Een interne werkgroep is daar momenteel mee bezig.

Daarnaast moeten nog ontbrekende vragenbomen (die niet met de bruidsschat worden meegeleverd) worden ontwikkeld en gepubliceerd in het omgevingsloket. Hiervoor gaan betrokken medewerkers bij de softwareleverancier FloLegal een cursus volgen waarbij ze de 'toepasbare regels' op grond van juridische regels leren formuleren en in het 'Omgevingsloket' plaatsen. In het kader van deze training zullen drie belangrijke concrete activiteiten van begin tot eind worden doorlopen en in het Omgevingsloket geplaatst. Volgens de planning moet deze cursus voor de zomer worden afgerond. Wat er dan nog resteert, wordt na de zomer aangepakt.

Ook wordt gebruik gemaakt van het werk dat andere gemeentes al op dit gebied hebben gedaan. In het Omgevingsloket publiceert elke gemeente zijn eigen regels in de vorm van vragenbomen. Deze vragenbomen zijn ook voor alle andere gemeenten (na een controle en eventuele aanpassing) te gebruiken. Dit kan veel tijdswinst opleveren. De verwachting is dat het geheel aan activiteiten voor 1 januari 2022 gereed is.

3.5 Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld

Norm:

De gemeente heeft een commissie ingesteld die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Rijksmonument (gemeentelijke adviescommissie).

Stand van zaken:

Formeel is deze commissie bij de gemeente Bloemendaal nog niet ingesteld. Naar verwachting is dit wel gerealiseerd vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Door de gemeente is besloten om ook na de invoering van de Omgevingswet met de Welstandscommissie te blijven werken op dezelfde wijze als voorheen. In de tweede helft van 2021 neemt de raad hier een formeel besluit over.

3.6 Vergunningverlening aangepast aan de Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb)

Norm:

De gemeente heeft de vergunningverlenings- en meldingsprocessen betreffende bouwactiviteiten aangepast aan de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb).

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft de vergunningverlening nog niet aangepast aan de Wkb.

De actie ligt bij het Team Financieel Beleid.

Deze actie omvat de inrichting van processen, de legesverordening, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en juridische/inhoudelijke aspecten..

Het team is momenteel bezig met de nieuwe legesverordening. Meer hierover zie in paragraaf 2.2.15. Vergunningverlenings- en meldingsprocessen betreffende bouwactiviteiten zijn nog niet aangepast aan de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit zal in de tweede helft van 2021 opgepakt worden.

Naar verwachting worden in Q2 van 2022 de wettelijke grondslagen en verwijzingen van de legesverordening geactualiseerd.

3.7 Proces 'verkennen initiatief' ingericht

Norm:

De gemeente heeft het proces 'verkennen initiatief' ingericht zodanig dat een volledig en betrouwbaar beeld wordt verkregen van het initiatief, van het draagvlak bij belanghebbenden en van de mogelijkheden van de gemeente om de benodigde vergunning(en) hiervoor te verlenen.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft het proces 'verkennen initiatief' nog niet ingericht. Naar verwachting wordt deze actie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet afgerond.

Deze actie valt onder het project Dienstverlening en het traject Participatie.

Het proces 'verkennen initiatief' gaat vooraf aan het indienen van de definitieve vergunningaanvraag. Effectief inrichten van dit proces is noodzakelijk voor het kunnen halen van de 8-wekentermijn bij (complexe) vergunningaanvragen. Hierin moeten alle betrokken stakeholders worden gekend, mogelijkheden en alternatieven onderzocht, alle benodigde informatie verzameld en een betrouwbare inschatting van de haalbaarheid worden gemaakt.

Ten tijde van het onderzoek was dit proces nog niet ingericht. Het projectteam is bezig met de ontwikkeling van een vorm van het overleg, de zogenoemde 'voorloper'. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alle betrokkenen in een fysieke ontmoeting nagaan of, en zo ja onder welke voorwaarden, een aanvraag haalbaar is. De ontwikkeling van de overlegvorm wordt mede geïnspireerd op de door de VNG geadviseerde methode van de 'De omgevingstafel'.

3.8 Toezicht en handhaving is ingericht

Norm:

De gemeente heeft toezicht en handhaving afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet, in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen.

Stand van zaken:

De huidige situatie in Bloemendaal voldoet nu al aan de eisen van de Omgevingswet.

Deze actie valt onder het project Dienstverlening.

De invoering van de Omgevingswet brengt een aantal wijzigingen in het kader van toezicht en handhaving met zich mee. Een deel van deze wijzigingen zal meteen effect hebben vanaf het moment van de inwerkingtreding – als gevolg van de Wet, Algemene Maatregelen van Bestuur (AMVB) en Regeling – en een deel in de jaren daarna als uitvloeisel van nieuwe (typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit alles vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen, welke in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen worden doorgevoerd.

Volgens de projectorganisatie voldoen de huidige organisatie en processen al aan de Omgevingswet⁵. Ook hoeven de afspraken met andere organisaties niet te worden gewijzigd. Mochten er in de toekomst andere keuzes worden gemaakt, dan worden organisatie en processen, voor zover nodig, daarop aangepast.

3.9 Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb

Norm:

De gemeente dient de toezichts-en handhavingsprocessen bij bouwactiviteiten aan te passen aan de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit omvat de inrichting van processen, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en juridische/inhoudelijke aspecten.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal is nog niet gestart met de uitvoering van deze actie.

---

⁵Sinds 1 april 2020 is het beleid voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving in Bloemendaal gebaseerd op de beleidsnota 'VTH-Beleid Omgevingsrecht'.

Deze actie valt onder project Dienstverlening.

Volgens de planning wordt de uitvoering van deze actie gestart in de herfst van 2021.

3.10 Kunnen wijzigen omgevingsplan

Norm:

De gemeente moet wijzigingsbesluiten (en de daaraan voorafgaande voorbereidingsbesluiten) volgens de nieuwe standaard aan de LVBB kunnen aanbieden.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal kan nu al wijzigingsbesluiten aanbieden conform de eisen van de Omgevingswet.

Deze actie valt onder de projecten Omgevingswet en DSO.

De gemeente ontvangt van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan. Het wijzigen hiervan moet gebeuren volgens de regels van de Omgevingswet. De wijzigingsbesluiten (en de daaraan voorafgaande voorbereidingsbesluiten) moeten volgens de nieuwe standaard aan de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar (LVBB) worden aangeboden.

Voor het publiceren van het omgevingsplan heeft gemeente software Rx.Base (Roxit) aangeschaft.

Volgens de Aansluitingsmonitor, die door de VNG is ontwikkeld, hoort de gemeente Bloemendaal bij de 208 gemeenten (van 352) die zijn aangesloten bij de LVBB. Dit betekent dat er een correct werkende en beveiligde technische verbinding tussen het DSO en de ICT-omgeving van de gemeente is gelegd⁶.

	onbekend	aangemeld	aangesloten	publicatie	totaal
Aantal gemeenten	66	286	208	9	352

Bron: VNG, peildatum 29 april 2021

---

⁶ <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/voortgang-monitoring/aansluitmonitor/>

3.11 Kunnen werken met het tijdelijk omgevingsplan

Norm:

De gemeente heeft zich verdiept in de bruidsschat, het overgangsrecht en de wijze waarop het tijdelijk omgevingsplan geraadpleegd kan worden in het DSO-LV.

Stand van zaken:

De gemeentelijke organisatie van Bloemendaal is bezig met de analyse en het overgangsrecht. Het Omgevingsplan is gereed voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Nog besloten moet worden of straks het Omgevingsplan ook door de burger geraadpleegd zal kunnen worden.

Deze actie valt onder de projecten Omgevingswet en Was-Wordt.

Elke gemeente ontvangt van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan: de verzamelde bestaande ruimtelijke plannen, aangevuld met de bruidsschat (regels die van het Rijk overgaan naar gemeenten). Om hiermee goed te kunnen werken moet de gemeente de inhoud van de bruidsschat doornemen en oefenen met het nieuwe omgevingsloket, waarin de bruidsschat en de ruimtelijke plannen naast elkaar getoond worden.

De bruidsschat wordt momenteel geanalyseerd. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de Omgevingsdienst IJmond, omdat alle milieuvergunningen aan deze Dienst zijn uitbesteed. Het betreft wettelijke rijksregels, die thans alle in de bruidsschat zijn opgenomen. De gemeente kan de komende 8 jaar bepalen welke regels ze wil handhaven en welke ze wil afschaffen.

Er wordt een transitieplan opgesteld, dat aan de raad ter besluitvorming wordt aangeboden (vanaf 2022), zodat deze kan beslissen welke regels relevant zijn voor de gemeente. Het is niet zinvol om alle regels te behouden (bijvoorbeeld regels over varkenshouderij).

Bij de gemeente Bloemendaal zijn twee ter zake deskundige medewerkers bezig om de vigerende bestemmingsplannen te screenen op publicatie, de juiste werkingsdata en de juiste informatie. Vervolgens worden deze opgenomen in het DSO.

Of de burger dit via digitale weg kan doen, is nog niet zeker.

3.12 Kunnen uitvoeren gedecentraliseerde bodemtaken

Norm:

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken en is in staat om de overgedragen taken uit te (laten) voeren.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft nog geen afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken. Naar verwachting wordt deze actie afgerond voor de invoering van de Omgevingswet.

De gemeente wil de bodemtaken uit laten voeren door de Omgevingsdienst (OD) IJmond. De gemeente is momenteel in overleg met de provincie en OD IJmond om afspraken voor te bereiden over de overdracht van bodemtaken, de regels en de bijbehorende middelen.

3.13 Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen

Norm:

De gemeente kan de procedurele wijzigingen van het voorkeursrecht toepassen, zoals beschreven in de aanvullingswet grondeigendom.

Stand van zaken:

In Bloemendaal moeten de procedurele wijzigingen nog worden doorgevoerd en de medewerkers opgeleid.

De gemeente is bezig met de juridische en procedurele aanpassingen. De opleidingen worden gepland voor de tweede helft van 2021.

3.14 Kunnen toepassen procedures en regelskostenverhaal

Norm:

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente de procedures en (reken)methoden voor kostenaspecten geïmplementeerd, zoals beschreven in de aanvullingswet grondeigendom.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft een beeld van de procedures en methoden voor kostenaspecten. De medewerkers worden in de tweede helft van 2021 opgeleid. Naar verwachting wordt de implementatie afgerond vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Deze actie ligt bij het Team Financieel Beleid.

In opdracht van de gemeente heeft adviesbureau BMC inzichtelijk gemaakt welke kosten de gemeente kan verhalen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De gemeente weet nu welke kosten ze in de toekomst wel en welke zij niet kan verhalen. De procedures die de gemeente gaat volgen, zijn wettelijk voorgeschreven.

In het tweede helft van 2021 gaan de medewerkers van de afdelingen Vergunningverlening (Bouwen en Woningtoezicht) en Ruimtelijke Ordening en Projecten, opleidingen volgen met betrekking tot kostenaspecten. Momenteel is de organisatie bezig met het opstellen van het opleidingsplan, dat wordt afgeleid van het communicatieplan. De opleidingen worden verzorgd door de VNG. De gemeente is hierover momenteel met de VNG in gesprek.

3.15 Legesmodel, mandaatregelingen en verordening planschade aangepast

Norm:

De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast.

Stand van zaken:

De betreffende regelingen zijn in Bloemendaal nog niet aangepast. De verwachting is dat deze actie vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgevoerd.

Deze actie ligt bij Team Financieel Beleid.

De legesverordening is nog niet aangepast.

Het team heeft, samen met Adviesbureau BMC, inzichtelijk gemaakt wat de kosten zullen zijn, wat daarvan via leges kan worden gedekt en wat zou moeten gebeuren om kostendekkend te blijven.

Voor de aanpassing van de legesverordening heeft de gemeente gewacht op het gereed komen van de Modelverordening van de VNG. Als deze verordening gereed is, dient de gemeente te bepalen welke onderdelen daarvan voor Bloemendaal relevant zijn. Voor de overgenomen onderdelen moet vervolgens bepaald worden welke leges daarbij passen om kostendekkend te (blijven) zijn. De verordening is in april 2021 gepubliceerd.

Een voorstel legesverordening wordt nu voorbereid. Aanvankelijk was gepland de verordening aan de raad ter vaststelling voor te leggen in Q3 2021. Na het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2022 is dit verschoven naar Q2 2022.

Hetzelfde geldt voor de mandaatregelingen en verordening planschade.

3.16 Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien

Norm:

De gemeente heeft de financiële arrangementen met haar uitvoeringsdiensten herzien.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal is momenteel bezig met het aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling. Naar verwachting zal deze actie afgerond zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Deze actie valt onder de projecten Dienstverlening en bij Team Financieel Beleid.

De gemeente is in gesprek met de Omgevingsdienst IJmond over aanpassingen van o.a. overdracht milieutaken, wijzigingen in verminderingen van gebruikersvergunningen en de omgang met de regelgeving vanuit de bruidsschat. Dit zal leiden tot de aanpassing van de

gemeenschappelijke regeling tussen de gemeente en de Dienst. Deze gewijzigde gemeenschappelijke regeling wordt in Q3 van 2021 ter besluitneming aan de raad voorgelegd.

3.17   *Verstrekken informatie over de Omgevingswet*

Norm:

De gemeente kan burgers en bedrijven voorzien van correcte en begrijpelijke informatie over de Omgevingswet.

Stand van zaken:

De gemeente Bloemendaal heeft een communicatieplan opgesteld dat vanaf de tweede helft van 2021 uitgevoerd gaat worden.

Deze actie valt onder het traject Communicatie.

In maart van 2021 is het integrale communicatieplan opgesteld.

De communicatie zal met name plaatsvinden op het niveau van de afzonderlijke projecten en niet zozeer over 'DE' Omgevingswet. De plannen van de onderdelen uit de Omgevingswet die bestuurlijke besluitvorming kennen (Omgevingsvisie en Omgevingsplan) hebben een paragraaf 'communicatie en participatie' waarin specifiek op die onderdelen wordt ingegaan. Deze paragrafen bestaan o.m. uit een beschrijving van de communicatieboodschap, doelgroepen, in te zetten communicatiemiddelen, doelstellingen en planning. Hierover wordt de raad geïnformeerd.

De communicatie- en participatiemomenten zijn afhankelijk van de tussenstappen die binnen de projecten worden gezet en de impact die dat op medewerkers en burgers heeft: 'wat vast ligt kan gecommuniceerd worden'. De structuur van het communicatieplan ligt er en de timing is afhankelijk van de voortgang binnen de projecten. Voordat in de raad bestuurlijk besluiten worden genomen voor de deelprojecten Omgevingsvisie en Omgevingsplan, worden inwoners en andere stakeholders geconsulteerd (participatie). Afhankelijk van het doel van de consultatie worden hiertoe bijvoorbeeld werkateliers, bijeenkomsten of enquêtes ingezet.

Er wordt daarnaast een 'communicatiekalender' ontwikkeld waarin de interne en externe communicatieacties met de bijbehorende in te zetten middelen concreet worden gemaakt. Hierbij kan gedacht worden aan het informeren van doelgroepen via nieuwsbrieven, de website, sociaal media en oproepen om mee te denken in werkateliers.

Voor wat betreft de Omgevingswet is er in de afgelopen tijd vooral aandacht besteed aan de interne communicatie. Op dit moment wordt ook gewerkt aan een strategische aanpak voor de communicatie aan inwoners en organisaties.

4 Betrokkenheid van de gemeenteraad

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol uit kan voeren met behulp van beschikbare en ontvangen informatie in het kader van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet.

4.1 Informatievoorziening aan de raad ten behoeve van controle en besluitvorming

Het college informeert de raad over de voortgang van de voorbereiding op de invoering van het Omgevingswet sinds 2016. Hiervoor zijn regelmatig voortgangsrapportages en andere relevante stukken naar de raad toegestuurd. Daarnaast zijn diverse bijeenkomsten, informatieavonden en inloopuren georganiseerd.

Haar kaderstellende rol betreffende de Omgevingswet heeft de raad vervuld door besluiten te nemen ten behoeve van de vaststelling van de Omgevingsvisie. Daarnaast heeft de raad meerdere documenten vastgesteld in het kader van de implementatie van de Omgevingswet.

Vanaf 2016 wordt de raad geïnformeerd over de inhoud en het proces van de invoering van de Omgevingswet. Op 26 juni 2016 is een 'Projectplan implementatie Omgevingswet' ter kennisneming aan de raad gezonden. Het projectplan omvat onder meer de doelstellingen en het proces van besluitvorming betreffende de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet.

Op 6 september 2016 heeft het college een bijeenkomst georganiseerd waarop de raad is geïnformeerd over de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt en de daartoe te ondernemen stappen. Daarnaast is de organisatie met de raad in gesprek gegaan over de ambities die het gemeentebestuur bij de uitvoering van de Omgevingswet heeft.

Ten behoeve van het opstellen van het Plan van Aanpak is een impactanalyse opgeleverd. De uitkomst van deze impactanalyse is begin 2017, ter informatie, aan het college en de gemeenteraad aangeboden. Dit met als doel om het bestuur te informeren over de gevolgen die de wet voor de organisatie en het beleid van de gemeente heeft. Op 21 maart van 2017 is een informatiebijeenkomst voor raadsleden en duo-commissieleden gehouden.

De raad heeft op 6 juli 2017 het -geamendeerde- Plan van Aanpak implementatie Omgevingswet vastgesteld. In het amendement werd aangegeven dat Bloemendaal en Heemstede elk hun eigen omgevingsvisie formuleren, conform het ruimtelijk beleid in de betreffende gemeente. Sinds 2017 informeert het college de raad regelmatig over de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 heeft het college de nieuwe raadsleden geïnformeerd over stand van zaken betreffende de omgevingswet; dit in het kader van het inwerktraject. In 2018 is voorts aandacht besteed aan het informeren van de nieuw gekozen raad in de Commissie Grondgebied. Sinds juni 2018 zijn projecten in het kader van Omgevingswet opgenomen in het projectenoverzicht dat maandelijks wordt behandeld in de commissie Grondzaken.

In november 2018 heeft het college het Plan van Aanpak Omgevingswet geactualiseerd. De raad is hierover geïnformeerd door middel van een collegebrief. Vervolgens is op 22 november 2018 een beeldvormende avond georganiseerd, waarop de raad is geïnformeerd over de Omgevingswet en de omgevingsvisie.

Op 13 december 2018 heeft de raad het 'Projectplan Omgevingsvisie Bloemendaal' vastgesteld. In het kader van dit raadsvoorstel zijn twee amendementen aangenomen betreffende burgerparticipatie.

In februari 2019 is in een startbijeenkomst voor gemeenteraadsleden georganiseerd waarop de eerste stap is gezet naar een integrale gemeentelijke Omgevingsvisie.

In de jaren 2019-2020 werd bij iedere vergadercyclus, voorafgaand aan de fractievergaderingen, een inloophalfuur georganiseerd, waar wethouder en ambtenaren raads- en commissieleden informeerden over ontwikkelingen betreffende de Omgevingswet. Deze bijeenkomsten werden echter slecht bezocht, mogelijk mede omdat een half uur te kort bleek te zijn. Op grond van deze ervaringen zijn de bijeenkomsten afgeschaft.

Op 4 juli 2019 heeft de raad de 'Omgevingsvisie fase 1 Bloemendaal van A tot Z' vastgesteld, als basis voor de op te stellen Omgevingsvisie Bloemendaal. Dit document omvat een beleidsanalyse van de identiteit, het relevante actuele beleid en de ontwikkelingen en trends van de gemeente Bloemendaal. Daarnaast heeft de raad ingestemd met de aangepaste aanpak en planning voor de tweede fase van de Omgevingsvisie Bloemendaal, i.c. het opstellen van de Omgevingsvisie op hoofdlijnen.

De in maart van 2020 geplande themabijeenkomst over Omgevingswet is heeft vanwege Corona geen doorgang gevonden.

In april en juli 2020 heeft het college door middel van kwartaalbrieven de raad geïnformeerd over het uitstel van de invoering van de Omgevingswet, de stand van zaken per project en de planning van de besluitvorming.

Na versoepeling van de coronamaatregelen is op 29 september 2020 een beeldvormende avond over de Omgevingswet gehouden met een uitleg vanuit de VNG. Naar aanleiding van deze avond heeft een aantal raadsleden de wens uitgesproken om maandelijks door middel van extra avonden op de hoogte te worden gehouden van de voortgang in het Programma implementatie Omgevingswet. Dit heeft ertoe geleid dat in de vaste vergadering van de Commissie Grondgebied extra ruimte is ingepland om aan die wens te voldoen.

De eerste commissievergadering waarop aandacht aan de voortgang is geschonken, vond plaats op 12 januari 2021. De voorlichting volgde de 'VNG-lijst minimale acties Omgevingswet', de zogenoemde 'roadmap'. Het doel van dit document om de raad te laten bepalen wat voor de raad de belangrijkste beslismomenten worden in de periode tot de inwerkingtreding van de Wet. Daarnaast vormt de roadmap een leidraad voor het inventariseren van de onderwerpen waarbij er behoefte is aan extra informatie.

Op 2 maart 2021 heeft het college door middel van een brief 'Tussenrapportage was-woordt' de raadsleden geïnformeerd over het tussenresultaat van de inventarisatie van alle regelgeving en beleid in de gemeente Bloemendaal over de Fysieke Leefomgeving vanuit de scope van de relevantie voor het Omgevingsplan. Dit document is behandeld in de commissie grondgebied op 30 maart 2021.

4.2 Beleving van raadsleden t.a.v. de informatievoorziening

De raad heeft behoefte aan meer informatie over wijzigingen in het kader van de rolverdeling en besluitvorming onder de Omgevingswet.

Bovendien is een brede discussie met alle betrokken bestuurders en medewerkers noodzakelijk over te maken strategische keuzes en andere uitdagingen die de Omgevingswet met zich meebrengt.

Geïnterviewde raadsleden geven aan dat zij zich op hoofdlijnen geïnformeerd voelen over de voortgang, maar dat deze informatie niet altijd voldoende is geweest om hun controlerende en sturende rol goed te kunnen vervullen.

Toen de gemeente begon met de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet, was de raad daarover op tijd geïnformeerd. Vervolgens heeft de raad het Projectplan gekregen. Het plan bood voldoende inzicht in wat er moest gebeuren.

Na de vaststelling van het Plan van Aanpak kreeg de raad updates van de voortgang door middel van kwartaalbriefen. De informatie die daarin stond werd meestal als vrij algemeen ervaren. Er werden doelen en activiteiten genoemd, maar deze waren meestal nogal abstract geformuleerd: de informatie bevatte geen concrete indicatoren en operationele doelen. Er werd wel gerapporteerd over de benodigde tijd en budgetten, maar er waren geen rapportages met status, issues en risico's per deelproject.

In november 2020 heeft het college naar de raad een notitie gestuurd met een roadmap waarin een overzicht is opgenomen van de besluiten die de raad zou moeten nemen vóór de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast is in dit document gerapporteerd over de stand van zaken met betrekking tot de 'verplichte acties'⁷. In januari 2021 heeft de raad een geactualiseerde versie van de roadmap ontvangen.

Er is geen centrale vindplaats waar de raadsleden alle stukken betreffende het project Omgevingswet kunnen raadplegen. Het is weliswaar mogelijk om in het raadsinformatiesysteem documenten op te zoeken, maar dit is niet altijd eenvoudig, overzichtelijk of compleet. De raad wordt via diverse kanalen geïnformeerd, wat het moeilijk maakt om gericht en snel informatie te vinden.

De informatie die de raad krijgt, wordt ervaren als vooral 'technisch' en betrekking hebbend op het ambtelijk proces. Er wordt minder dan gewenst aandacht gegeven aan de politiek-inhoudelijke keuzes die de raad dient te maken en de tijdige bestuurlijke gereedheid.

Raadsleden zijn van mening dat de gemeente in technische zin op tijd klaar zal zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Wel vragen zij zich af of de gemeente bestuurlijk op tijd zal zijn voorbereid. De raad begrijpt dat er grote veranderingen gaan komen, maar ze hoort nog te weinig

---

⁷ https://vng.nl/sites/default/files/2020-06/minimale-acties-omgevingswet_v3.pdf

over de nieuwe rol van het bestuur, cultuurverandering (van nee tenzij, naar ja mits), de nieuwe functies en/of benodigde competenties van ambtenaren en bestuurders.

De raad heeft behoefte aan meer, en meer gedetailleerde, kennis over de tijdig te maken bestuurlijke keuzes die zij in het kader van de nieuwe wetgeving moet maken. De raad is op zoek naar een vorm waarin de benodigde informatieoverdracht plaats kan vinden.

Ook wil de raad helder krijgen welke instrumenten tot haar beschikking staan en hoe zij deze kan inzetten ('aan welke knoppen zij kan draaien') en hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn verdeeld in het samenspel van college en raad.

Het wordt wenselijk geacht dat de ambtelijke organisatie, het college en de raad in dit kader onbevangen en in vertrouwen samenwerken inzake de invoering van de Omgevingswet.

Bijlage 1 Bestudeerde documenten

1. Projectplan implementatie Omgevingswet Bloemendaal en Heemstede
2. Collegebrief aan de raad m.b.t. Omgevingswet / Impactanalyse
3. Impactanalyse Omgevingswet
4. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 1
5. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 2
6. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 3
7. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 5
8. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 7
9. Kwartaalbrief Implementatie Omgevingswet 8
10. Vooruitblik komende periode commissie Grondgebied
11. Opgenomen in inwerktraject nieuwe raadsleden 'Omgevingswet'
12. Stand van zaken projecten Grondgebied 19-06-2018
13. Collegebrief Actuele st van zaken implementatie Omgevingswet
14. Actualisering Plan van Aanpak Omgevingswet 20 november 2018
15. Uitvoeringsbeleid VTH
16. Projectplan Was-Wordt
17. Projectplan DSO
18. Projectplan Strand Bloemendaal aan Zee
19. Projectopdracht Dienstverlening
20. Projectopdracht Toepasbare regels
21. Stand van zaken projecten Grondgebied 20-10-2020
22. Raadsvoorstel PvA Implementatie Omgevingswet
23. Amendement E) Eigen omgevingsvisie Bloemendaal
24. Uitnodiging bijeenkomst Omgevingswet
25. Opzet themasessie Omgevingsvisie 2018015794
26. <https://gemeenteraad.bloemendaal.nl/Vergaderingen/Beeldvormende-Avond/2018/22-november/20:00/21-45-23-00-uur->
27. Programma Beeldvormende Avond 29 september 2020
28. Opgenomen in inwerktraject nieuwe raadsleden 'Omgevingsvisie'
29. Raadsvoorstel Omgevingsvisie
30. Amendement A') Projectplan Omgevingsvisie Bloemendaal Heemstede
31. Amendement B) Projectplan Omgevingsvisie Bloemendaal Heemstede
32. Projectplan Omgevingsvisie Bloemendaal-Heemstede
33. Raadsvoorstel fase 1 Omgevingsvisie
34. Omgevingsvisie fase 1 Bloemendaal van A tot Z
35. Rapport burgerpeiling Quint Result herfst 2009
36. Notitie voortgang implementatie Omgevingswet (Roadmap)
37. Roadmap Omgevingswet - geactualiseerd
38. Tussenrapportage Was-Wordt

Bijlage 2 Geïnterviewde medewerkers

	Naam medewerker	Project
1	Vivianne Luckers	Programma manager Omgevingswet; projecten Was-Wordt, Omgevingsplan
2	Birgit Has	Projecten DSO en Toepasbare regels
3	Rob van de Hoek	Project Dienstverlening
4	Hans Egthuijsen	Project Dienstverlening
5	Martijn Kipperman	Projecten Financiën, Participatie
6	Michiel Pijpers en	Project Omgevingsvisie
7	Wendy van der Veen	Project Communicatie